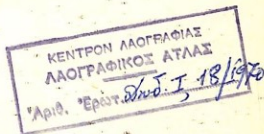

18

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Διμ. 1869 / 24-2-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομμόπολις) Ἀφάντων.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Ρόδου.....
Νομοῦ Δωδεκανήσου.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ἐμμανουὴλ
Σουλῆ... Μπαμπίρης. ἐπάγγελμα Ἱεροδιδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Ταχυδρομείον κυρίου Ἀφάντων Ρόδου.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 33.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Νόχτος Ἐρωδίου τοῦ Βασιλῆ.

ἡλικία... 68... γραμματικαὶ γνώσεις.....

..... τόπος καταγωγῆς Χωρίον.....

Ἀφάντων Ρόδου.....

β) Διεύθυνσις τοῦ κυρίου... 65... εἶναι
ἐν κυρίῳ Ἀφάντων Ρόδου.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Α. ἢ ὄρεμαὶ διὰ βοσκῶν συνήθως
ποιμνίων καὶ αἱ πεδινὰ διὰ σπορὰν. Αἱ περιο-
χαὶ εἶχοντο « ἡετόχια »
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Ἐνηλλάσσοντο ἀνά δύο ἢ τρία ἔτη.
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
α) εἰς τοὺς χωρικοὺς, β) εἰς μονὰς, γ) εἰς Κοινότητας.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ὁ πατὴρ διανέμει τὴν περιουσίαν του συνήθως εἰς
τὴν θυγατέρα μακὰ τὸν γάμον αὐτῆς. Ἐάν δὲ εἰς θυγατέρας,
τότε, διανέμεται αὐτὴ εἰς τὰ ἄρρενα τέκνα μετὰ τὸν
θάνατον αὐτοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ θάνατον των.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ κτηνοτροφίαν.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... Ναί.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; Εἰργάζοντο

κυριοὶ μετὰ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν ἐνοικίοντο καὶ κτήματα δια 2 ἢ 3 ἐτη δια ἀγειοκτημονῶν.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) Νομαδικαί Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

Ἦσαν γεωργοί.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) : ... Ἦσαν

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερίσμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

Εἰργάζοντο μόνον οἱ ἰδιοὶ οἱ ἰδιοκλήται.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ὄχι.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου, ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; Αἱ νέαι οὐδέποτε ἐγκατέλειπον τὸν τόπον διαμονῆς αὐτῶν. Οἱ νέοι ἐπήγαινον εἰς ἄλλα κυρία ἢ καὶ εἰς τὴν Τουρκίαν.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; Εἰς τὰ κυρία ἐπισκεπτόμενοι ὡς ἐργάται εἰς τὴν Τουρκίαν τὸ μαρομαῖρι ὡς τεχνῖται.

- δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Μόνον με ζωϊκὴν κόπρον (Βοῶν, αἰγο...
προβάτων, ἀνῶν.)

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... 56 ... 1938.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Ἀπὸ τοῦ 1947 τοῦ σιδηροῦν

ἄροτρον με ἓνα ὄνιον καὶ ἀπὸ τοῦ 1957 αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Ἕ.φ. μονόφτερο σιδηροῦν ἀρετὸν ἐκπαινο

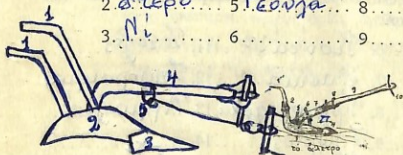
σοῦντο εἰς τὰ πεδινὰ κτήματα, τὸ δὲ δίφτερο καὶ εἰς τὰ
πεδινὰ καὶ εἰς τὰς κρητὺς τῶν λόφων.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1 Χειρόλαβη 4 Γούνα 7 10

2 Φτερό 5 Ρέοντα 8

3 Νι 6 9

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῇσει;) Ἀπὸ τοῦ 1960

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ τοῦ 1965

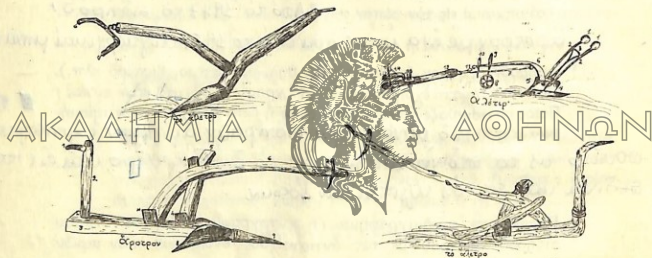
4) Μηχανή δεσίματος τῶν στοχύων (δεματιῶν) Ἀπό. τῷ. 19.65...

5) Μηχανή ἀλωνισμού Ἀπό. τῷ. 1938.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Πρὸς κατεσκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

Ο.ἱ. Ἰ.δ.ι.ο.ἱ. γεωρχαί. ἢ. ο.ἱ. μηχανουργοὶ (Μαφαρχοὶ)

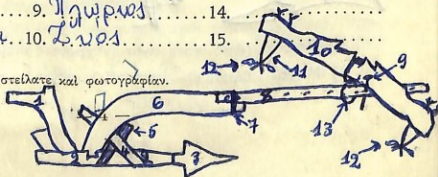
2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Χερόζαβη	6. Κοντάι	11. Ζεύει
2. Πόαρι	7. Φασιά	12. Ζευροαγμα
3. Νί	8. Προυκνταριά	13. Ἀρμαζιά
4. Περόνη	9. Πλώρις	14.
5. Παρον.ετι	10. Ζυγος	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν ἡμιματῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Μὲν οὖν ἐκ τῆς ἀροτρίας τοῦ ὕνι... ἐν μὲν
τῷ αὐτῷ ὕνι

Νι (ἦνι)

Μύνη

Φτερά

Κουβάνι

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

Περὶ ὅλην (Σπαθὴν)
Ἀπὸ ξύλου

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

Ἦτο ἐκ ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.)

Σκεπάρνι, πριόνι, δοντάχρα, ξυλοφαί,
Ἐνδοφάρι, Ἐνδοφάνι

πριόνι

ἀρίδα

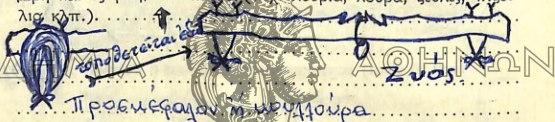

ρινι ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο, ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Βόες, ἡμίονοι, ἐπανωκὸς, δ. ε. ἵπποι καὶ ὄνοι.
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν : Ἐν ζῶον, εἰς β. ε. χρ. σὺν ἄροτρον καὶ δύο ζῶα εἰς ζεύγινον.
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με' δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Ναί, ἀπὸ ἀναγκῆς.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύλις κλπ.).

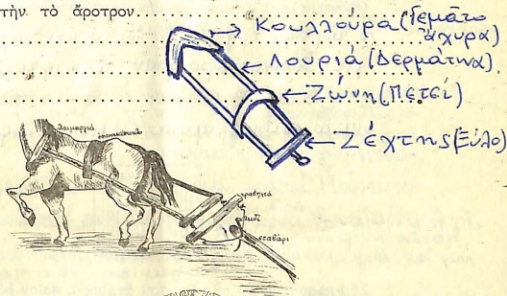
- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ()

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Ἀρμαξιά (Ἄγυα)

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; Ἀπὸ τοῦ 1947.

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζεύξιμον), εἰς τὸ ἄροτρον ; Ἡ ζεύξις γίνεται « ζεύγμα ». Βαρύνει τὸ πρόσμετρο πρὸς ἑξῆς καὶ τὸν ζῶον. Περνοῦμε τὰ δύο ἐκκρίνι, τὰ ὅποια εἶναι ἐπὶ τὸν πρόσμετρον. Περνοῦμε με' δύο χαντζούς - 6 - ἀπὸ μέσα ἀπὸ μὲν ἀπὸ τὴν θύνη θοὴ εἶναι ἐπὶ τὴν ράχι τοῦ ζῶου καὶ φθάνει μέχρι τοῦ πτεῖος, καὶ ἐνώνεται ἐπὶ γούρα τοῦ ἄροτρον. καὶ πρὸς ἄλλο ἐκκρίνι, τὸ ἴδιον, ἀπὸ τὴν ἄλλην μεριά τοῦ ζῶου.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνθέσει εἰς τὸν τόπον σας. Πάντα ἄνδρες τοῦ χωρίου ἢ ἄλλος. Ποτέ γυναῖκα.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Τροποδοτοῦμεν τὰ προκεφάλια εἰς τοὺς ἄγκυρας τοῦ ξύλου. Κρατοῦμεν τὸ ξύλον ἐν ἑαυτοῖς καὶ δένουμε τὰ ζευγοάρματα.

Μὰς ἀπὸ τῶν λαμῶν καὶ φέρνομε τὸ ἀλῆτρον; ἢ φέρνομε τὸν προσηγορεῖται μὲς τῆς ἀρμαλῆς, βάφομε τὰς πηλῆρας καὶ οἱ γεωργοὶ ὁρμίσαι τὸ ὄργωμα.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Ὡς καὶ ἡμῶν προσηγορευμένων 67 σελίδα
Α.ε. 12

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα; με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

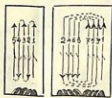
Μὲς τοῦ ἐκπαιδευτοῦ ταῦτα εἶναι δεμένα ἐπὶ κερύδαλιν καὶ τὰ ὄσθια ζευγνύουσιν ἀπὸ τῶν μαυρίστρι. ἢ ἀπὸ τὰ κέρατα τῶν βοδιῶν.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ χωράφι ὀργώνεται ὡς τὸ ἐκείνην (α),
 μέ... ἄροτρον... ἢ... δίδυρο εἰδμερὺν

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

ὡς τὸ ἐκείνην (β) μέ... μονόφτερο εἰδμερὺν.

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριῆς, γράμμις, σιασιές, μεσοδράξ κ.λ.π.);

Εἰς λωρίδας (ἡ λωρίδες).

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μέ αὐλακιάν;

Ναί, μέ αὐλακιάν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον, μέ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἄροτρον; Παλαιότερον εἰς τὰς βενετοκρατίας, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κρημνωθοῖν τῇ ἄροτρον.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μέ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

Μόνον μέ τὸ ὑνί καθέτως. Βαθιά ἐγίνετο

τὸ ὄργωμα, χωρὶς Μπαρόντι εἰς τὸ ἄροτρον.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

Εἰς ὅλα καὶ ἀρχώματα σπορᾶς, μετὰ τὸ ὕψι μαθεῖται.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα γίνονται (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Εἰνόντα τρία ὀργώματα:

α) Τὸ γεγόμενον. Μάχιασμα, κατὰ Μάρτιον:

... ἄρσιν, διὰ τὰ κατὰ τὸ χωράφι, νὰ δυναμώσῃ ἡ γῆ, ^(νὰ φανῇ ἡ γῆ)

β) Τὸ ὑνάνημα, κατὰ τὰ Πρωτοβρόχια, ^(νὰ φανῇ ἡ γῆ) χιὰ καὶ μὴ χορτοφάγη τὸ χωράφι.

γ) Κατὰ τὸν Δεκέμβριον - Φεβρουάριον διὰ τὰ γῆν καὶ ἐπὶ τὸ ἐπάρηρον.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Γίνονται 4 ὀργώματα. Τὸ καλοκαίρι, τὰ Πρωτοβρόχια, τὸν Ἀπρίλιον καὶ τὸν Μάρτιον καὶ τὸ φύτευμα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεῖν νὰ ἀφεθῇ ἀπὸ τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαυσιν, διὰ τὰ σπαρθῇ κατόπιν σιταρί ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐν ἔτος.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν: Διὰ εἶλον, κριθὴν καὶ, δύο ὀργώματα

(Φεβρουάριον καὶ Νοέμβριον), διὰ κηπευτικῶν τρία: Μάρτιον, Σεπτέμβριον

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν, π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους: Ναὶ, τὸ δισάκι,

γεγόμενον ὡς τὴν κυρτήν διασκευήν «Ἰσάτσι», σπρί-
κται δὲ εἰς αὐτὸ, ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμε-
νας. Βιὰ διωροφίεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐπὶ ἐν ὁδοῦ
σενεύει, περιέχει ἡπάσμα τὸ ὁποῖον ἐρείσεται εἰς τὸν ἄγρον

β) Μετὰ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρη, τὰ φτερά (παρούτια) κ.δ. καὶ τὸ ὕψι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάκωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Καθαρίζονται...

μὲ τὸ «Διέντρι»...

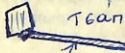
... Ἀπὸ ξύλου Ἀπὸ ὕδατος
χέγεται
Πλαστρεύεται...

καρφεῖ

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); Μόνον διὰ τὰ μηκυέντων...
παυλόμενα κυράφια ← Ράμνος...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδας, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ, ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ, γίνεται κυρτὴ
μὲ τὴν τσαππὰ...

τσαππὰ
Σάππυ

βουκέντρο

τσουμπάνα

ὁ βολοκόπος ἢ ράκος

σβάρνα σιδηρεῖνα

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαππὰ κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

- 1) Λεεχόρι (Συμάχμον τῶν κήπων κολλιέργεια δένδρων κη-
2) Τεάππα - Χρησιμοποιεῖται ὡς καὶ τὸ γεσγάρι (πεντικιῶν)
3) Τεάππι - Διὰ θάλασσαν τῶν κηπουρικῶν

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
βοηθοῦν οἱ νῖος τῶν ἢ ἡ γυναῖκα τῶν. Σποῦν
βωλῶν, ἐνὰ βωλῶν... κ.α. ἀμφι, Τεχνητὰ
δοῦν ἢ βοηθοῦν ἐκὸς ὄργωμα

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἶδους. Τὰ πεδινὰ καὶ περὶ τὰ ὄρη καὶ τὰ
ἀκρά, ὡς καὶ τὰ ἐπὶ τὴν σποράν εἶσαν, αὐτοὶ οἱ κηπουρὶ
φυτεύει μετὰ τὸ δαῦνόν τῶν τῶν ὁσπρίων, ὡς τὰ διαβητικὰ
20-30 ἐκατοστῶν. Ποιῶνται ὅλα ἀναγκαῖα σπέρνουνται καὶ
πέταχτα ὄργωνται μετὰ τὴν σποράν, ἐβαρύνεται καὶ σπίζεται

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τροφὰς τῶν μαπαμά
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.α. Τὰ πεδινὰ (δηλ. πέρα
ἀπὸ ἐλαοδένδρα, βίος, ρόβη... ὡς πέρα
ἐκ τῶν γυνά. χωράφια, κρηδὴ... χωρὶς
ἀλάμεις)

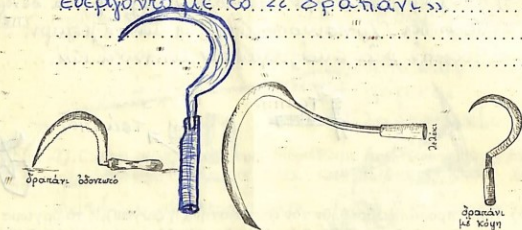
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων ὁσπρίων ἢ ἐφυτεύοντο, εἰς ἀλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. Ἐφυτεύοντο β.ε. αὐλάμεις. Εὐώβετο ἡ πατάκα
6-8 κομμάτια, καὶ ἐφύτευον τὰ κομμάτια β.ε. αὐλάμεις.
Αὐλάμ με αὐλάμ 20-30 ἐκατοστὰ καὶ πατάκα με
πατάκα, μία ὁδοῦ.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Τὰ θημιτρίαντα
ἐθερίζοντο μετὰ τὸ «δρεπάνι».....

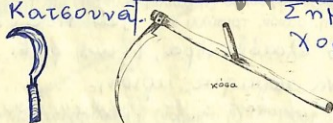
Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Διὰ τὸν θηριζόντων θημιτρίαντων,
μόνον καὶ δρεπάνι κυρτομυσοειδές.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Παλαιότερον,

μετὰ τὸν Κατσουναῖ. Σήμερον μετὰ
χορτονομία.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Ὁμαλὴ.

4) Πῶς ἦτο κοίτεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
Α. ἡ χειρολαβὴ ἦν ὡς δούλιον. Ὁ σιδηρὸς
σκελετὸς... δέν... εἰσέν... ἰδιμὴν ὀνομαζέται.

5) Ποῖος κατέσκευαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

Ὁ Τεμερῆς (ε.δε.φ.α.)

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χειράς, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

Ὁ. ἐκρίζωσις, τὰ ρεβίδια, ἡ ρόβη, τὸ γράδιον, φαῖες.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.

Ὁ. 15 μ. περίπου

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται)

Ἀπομάκρυς

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χειρῆς, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; Ὁ. ἴδιοι. οἱ θεριστὰς ἢ αἱ

ἐφίπτεται ἀφ' ἑνὸς τὰ δροῦμιά χάμω κατῶθεν
οἱ ἴδιοι τὰ μαζεύουσιν καὶ τὰ μάνουν δεμάτια.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρῆς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τοποθετοῦνται 4-5 χειρῆς μαζί = 1 δροῦμ.

Τοποθετοῦνται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

Δρουμιά

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἦρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

Θερίζουν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες

Ἀπὸ ἄλλων τόπων δὲν ἤρχοντο. Ἀπὸ
τὸν ἴδιον τόπον ὑπῆρχον οἱ μεροκαματάρηδες

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) οἱ μεροκαματάρηδες

δεδιῆμενον ἢ εἰς χρῆμα (5:8 φράγμα
ἡμερομισθίον) ἢ εἰς εἶδος ἢ καὶ : 1. καφί, 1.

ἀντίρτι τὴν ἡμέραν, μετὰ φαγητοῦ [ἑλκίσματα
καὶ τραχανὰς, δηλ. γάλα μετὰ περὶ γούρι (εἰς τὰ
μέουσα θανάσιμα)]

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; Αἱ γυναῖκες ...

κατεσκεύαζαν δάμνημα μετὰ γαῖαν δέρμα, καὶ ὅσοι ἐφέρον
εἰς τὴν κριετέραν κῆρα κατὰ τὸν θερισμόν. Επίσης,
κατὰ τὴν ἡμέραν τὴν Πεντηκοστῆς (τὰ χάνοτα), εἰς τὴν
ἐκκλησίαν, κατὰ τὴν ἀνάγκην τὴν εὐαγγελίαν, οἱ
ἦσαν γονατισμένοι αἱ γυναῖκες καὶ καὶ ὑποκείμεναι,
ἐλάμβανον πετραδάκια καὶ ἔρριπτον ἢ μία εἰς
τὴν ράκιν καὶ ἄλλῃ, κυριῶς διὰ νὰ μὴ πονέ-
σουν τὴν μέσην των, κατὰ τὸν θερισμόν.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ ἑρισμός ;

Λυγνῆως. Δευτέραν

Τρίτην ἢ Κυριακὴν, ἀμ.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν ἑρισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

(... Λεαυὸν μετὰ τὸν δερματὸν καὶ αὐτὸν

«... διαλεμὸν τῶν κυρίων τραχυνόν...)
 Πάνω εἰς ὄρη εἰς θούνα, με πῆραν νὰ δερῶν
 νὰ μέ χτυπᾷ ὁ ἀέμος κι' ὁ ἥλιος νὰ καυρίβῃ»

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ ἑρισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυροὺς ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

ἔθιμον. Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ ἑρισμοῦ ποδερ-
 γόμενοι ἀφῆκον εἰς μίαν ἀμραν τοῦ ἀγροῦ 20-25 σταχυν
 ἀδερνῖτα, καὶ ὁποῖα ἀφῆκον ἐδερνῖεν ὁ ἀνδρᾶς, καὶ ἐτοπο-
 δετοῦσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τὰ ἐτήμα ἐταυροῦ. Ἐπ'
 αὐτῶν καὶ εἰς ἐτήμα ἐταυρὸν ἐτοποδετοῦσε καὶ τὰ
 δραπεῖα. Ἐν ἐννεκείᾳ, ὁ ἀνδρᾶς ἐπροσκυννοῦσε τρίς,
 καὶ ἠβᾶτο τὸν ἐταυρὸν. Ἐκάλεσε κατὰ τὴν καὶ σταχυν
 καὶ τὰ ἐτοποδετοῦσεν εἰς ἕνα δερματι. Τέλος, ἔβην
 ἐπὶ τῶν μεφαλῶν τοῦ γεωργοῦ καὶ τὴν βουρᾶ» δηλ.
 πῆλινον δοχεῖον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑψήρκεν ὕδωρ διὰ τοὺς
 δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν ἑρισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν ἑρισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

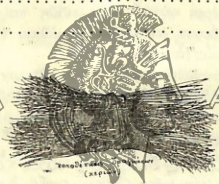
Ἀμέσως μετὰ τὸν δερματὸν. Τὸ ἑσπέραν

ἢ πρὶν ἐσομένῃ

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χερίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλλά, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον πῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τοῖς στάχυς ἔδενε ὁ ἄνδρας καὶ αἱ
 γυναῖκες, πρὸς τοῦτο, μετέφερον τὰ
 δρυμιά, ἔδένοντο τὰ δρυμιά
 εἰς δερμάτια μὲ γίδες (βέργες ἀπὸ
 μερατίης, ἀροᾶνει κ.τ.λ.).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἔξορτώνοντο
 μαζίσθω τὰ δερμάτια εἰς τὰ ξύλα καὶ μετα-
 φέροντο εἰς τὸ ὄμιον. Εἰς ἐκκηματί-
 ζοντο σωροί, ἐκίβει ἐξέχοντο (θημυνίς)...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Ἐρωτηθεὶς...
 χέρω. 85. ἐτῶν, ἀφ' ἡνικένω ὅτι ἐπὶ τῇ ἐποχῇ τὸν
 ἐμαρτυροῦμαι, εἰς μικρὰ ποσότητα ἢ παρὰ
 τὸ φύτευμα αὐτῆς γίνεται φεβρουάριον καὶ Αὐγού-
 στου.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάσιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....

Ἡ ἐξαγωγή τῶν γεμηθῶν, ἐγίνετο καὶ...
 γίνεται μόνον μὲ τὴν κλάπην.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐπιηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Ἐξυμνοῦντο ἡ διαφο-
 ρὴ τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ τριφύλλι καὶ ἀέταμον.
 Ταῦτα, ἐφ' ὧν μόνον τῶν εἰς τοὺς ἀγρούς, ἐθερίνοντο μὲ
 κροτοῦσιν ἢ ματσούναι κατὰ Μάρτιον Ἀπρίλιον, ἀφ' ἡνικένω
 εἰς δροῦμά ἐπὶ 5-10 ἡμέρας εἰς τὸ χωράφι δια νὰ ξηρανθῶν
 καὶ μαζοῦν ἐδέοντο εἰς δεμάτια, αὐτὰ μετέφεροντο εἰς τὰ αὐ-
 τὰ. 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.) Ἐθερίζετο Μάρτιον Ἀπρίλιον μὲ τὸν
 χορτοκόπτην ἢ τὸν ματσούναν.
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

← Κατσούναι

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐ χρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Παι. των. Σπαραγγων, δεν κρημα-
ποιείται. αὐδέν. εργαζείον. Διὰ τὸ δέσμιον,
γύρμα (τέτρα). ἢ γίδες. (βέργες ἀπὸ. μὴ-
ματὰ, πυροδάρνυ, εχοίνους κ.τ.λ.)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκentrώνοντο
πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετεφέροντο εἰς ἀλλήν. παραθεσίαν. ἀμ-
εἶον. τοῦ κυρίου, κτλ. γεγομενν.
Ἀγωνόμαντρα.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν
δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνιστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς αὐρόν;

Ἄκαδημία
Ἄγωνόμαντρα. Ἡ παραθεσίαν. γίνεται εἰς
... εἰς αὐρόν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνι-
σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι;

Ἀνέκαθεν εἰς τὸ ἀλῶνι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ
συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
ποῖαν θέσιν;

Ἐξω τοῦ κυρίου.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

? Ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

? Ἀπὸ ἁρπάζ. Τριμήν. ὥς 10 Ἀύγουστον ὁπίσθου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ). Μονοκ. χωματένιο. ἀλὼν ὑπῆρχε.

Εἶναι κίβλος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀκρίνο 2 μέτρων, με τῶμα
θρεγμένον, καὶ καλῶς ηὐαγμένον. Τυφώχρω, τοποθετοῦνται
2 ἢ 3 σειραὶ δεμάτια, με τοὺς ἐσάχους πρὸς τὸ μέτρον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρου τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).....

Τὸ ἐπαδάριζαν ἀπὸ τὰ κόρκα, τὸ
ἐβρέταν με νερό, τὸ ἐπαποδρᾶν μου
ἦτο ἔτοφον.....

- 9) Ἡ ὥς ἂν προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Πεντέκον ἢ Τετάρτην, ὥς ἐπὶ τὸ
ἠερίσκον.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τὰ ἀλώνια ἢ τὰ κυρτὰ ἀλωνόεργον. Τὰ δεκάτια τοποθετοῦνται γύρω-γύρω ἀπὸ τὸ ἀλώνιον, μετὰς δεκάτιες πρὸς τὸ κέντρον. Ἀπλώνονται οἱ δεκάτιες μετὰ κριδαμύχον, 2-3 βετρώει, ὡς γινώσκω 20-25 ἐκατοστῶν.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιῦ ξύλινος στῦλος ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερὴς, στρούλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

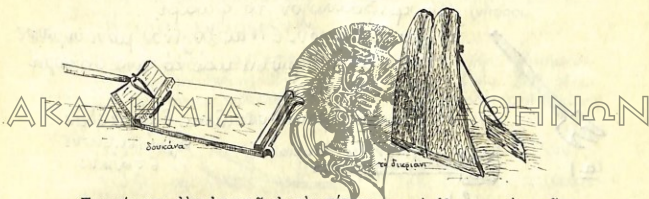
Τὰ ἀλώνια ἢ τὰ κυρτὰ ἀλώνια. Τὰ δεκάτια ἐκράται ὁ ἀλωνιστὴς, ὅστις ἐκχυρίσει γύρω-γύρω ἀπὸ τὸ κέντρον τῶν ζώων.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Τὸ ἐκκωνί.. δένεται.. εἰς θηλαίε-κωρίε ὅμως νὰ
εὐρίχθουν, λέγεται δὲ « Ἀρμάχη » Τὸ ἴδιον
ἐκκωνί μαπαλήχη. ἑπο. μέσα. μέσα. δῶον, τὸ
ἐκκωνίον. φρονεῖ ὁ ἀλωνιστής.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
στικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
ρεβίθια κ.ά.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυσμένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Χρησιμοποιεῖται καὶ

ἡ Ρουμανία. Δύο ἐκκωνίδια ἀπὸ ξύλου ἐνωμένα μῆκους 1,5 μ,
τὸ πρῶτον μέρος αὐτῶν ἐκκωνμένον πρὸς τὰ ἑσπέρην, ἀπὸ
μαῖω ἐκκωνμένες πέτρες, πρὸς τὰς ἐσπέρην καὶ κεντρικές, πε-
ρίπου 200 καὶ 2-3 ἐκκωντά μ. μία ἀπὸ τῶν ξύλων. Ἡ ρουμανία
ἐκκωνέμενε διὰ τὰς ἐσπέρην καὶ ἀπονάχαρ. Κατεσκευα-
σέτω ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς γεωργούς.

8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Κατὰ τὰς 9 π.μ. ἀρχίζω, ὥστε, δὲ ἔτι ...
 πωπὸν κ. ὁ ἥμος καὶ σταῖνα καὶ δ' ἀνείχων.
 ἔτι. μαγνίτερα... Διακόπτεται ἐν τὰς 12 π.μ.
 μεσημέρι, διὰ... πότιμα μόνον, τὴν βύνη...
 ἐν τὰς 12.30 ξανθίμε καὶ σταματοῦσι...
 διὰ τὴν ἐπομένην εἰς τὰς 3.30 ἀφίκαν.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Το. τριδαυπηγόν, τὸ φανάρι,

α) Τριδαυπηγόν. Εἶναι ξύλινον, μονοκέφαλον
 γίνεται ἢ ἐπὶ τῷ βίαι καὶ τὸ ἀναμάτωμα
 τοῦ ἀγωνίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

(a)

(b)

β) Φανάρι. Χρησιμοποιεῖται διὰ βύνης
 ξύλινον μονοκέφαλον
 ἀγωνισμένου
 σταῖνις.
 δουκράνι ἢ διχάλι

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχους ;

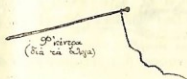
Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ, ἢ
 μναῖμα τον, ἢ ἄλλος βοηθὸς ρίπτει ἐντὸς τοῦ
 κύκλου τοὺς ἀκόπους στάχους, μὲ τὸ τριδαυπηγόν

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Εἶδον ἄλωνόβερρα ὅτι. Μία... ἀσπρὰ ράβδος,
 γεωμ. ἀπὸ μερανιά ἢ ἀσπρὰ (ἀσπρὰ) μῆκος 1-1,5 μ.
 περιών, ἐλέγετο δὲ Βίτσα.

Βίτσα

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός απλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλεΐται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. απλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν. Λέγεται απλώς. Ρίξιμο.
Ηγωνίζοντο δε 4-5 στρώσεις μαδ' ήμέρας

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτού ληνισθούν διά να αποχωρισθούν τὰ άχυρα από τόν καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)
Μαλαματωμένοι

- 17) Ποιοι άλωνίζουν : ό ίδιος ό γεωργός με ιδικά του ζώα ή υπήρχον (ή υπάρχουν ακόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αιτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσασπάνδες, καλούμενοι άλωναροί και άγωνιάτες), οι όποιοι είχαν βόδια ή ελλογα και ανέλαβαν τον άλωνισμόν

Ο ίδιος ό γεωργός με τά ιδία του ζώα ή μαι με ζώα τά όσα έπαιρνε από άλλους γεωργούς δανεινά

- 18) Πλὴν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον υπήρχον παλαιότερον εις χρῆσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εἰκόνα).

Με τὸ κόπανο. Αλλά μονον για φαουρα, δηλ 15 μέτρα περίπου, για να τὸ αέσουν να περάσουν λίγες ήμέρες

- 19) Ο κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποῖον τὸ σχῆμά του; Ελέγετο

« τὸ κόπανο » Κατεσκευάζετο ἐν Μουνουριάς (Μουριάς) Μήκρον 0,40 μ., πλάτος 0,20 μ. και βάθος 0,03 μ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... *Ἐγένετο ἐν τῇ αὐλῇ.*
διὰ τὰ ρεβίδια καὶ μουνιά.

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ· μεγάλων
παραγωγῶν ;
Ἐγένετο μόνον ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν
γεωργὸν καὶ ἀπὸ τὰ μέλη τῆς
οἰκογενείας τῆς.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχυος, παραθέτοντες σχεδιασμοὺς ἢ φωτογραφίας) Ἀπλῶν. ἐπὶ τοῦ ἔδαφους βεντόνα ἢ τρομαξία (βαλάνος). Ἐπ' αὐτῶν ἐποποθετεῖτο κωβοειδὲς δίσκον, τοῖμοι δ' ἀεζόμενοι καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐκποπνίζοντο οἱ σταχυεῖς. Τὸ κωπάνισμα ἀπέβηκε μόνον εἰς τὸν κυρίον τοῦ καρποῦ. Ἀντι τοῖμου, ἐποποθετεῖτο κωβὴν. Εἰς αὐτὴν ἐκρίβον διακίων χερῶν τοῦ σταχυεῖς.

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Εἰς σὺδεμίαν περιόδον ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ἢ ἐλέγοντο δίστιχα ἢ φράσεις

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Τὸ ἔτος 1949-50.

Ἀκαδημία Παιδείας καὶ Τεχνικῆς καὶ ἀποστολὴν χωρὶς ῥυθμικὸν κυρίον ἀπὸ τὸν πῶρον. ὅπου τὰ 13 μέτρα ἐν τῷ κυρίῳ μου.

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται

τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι)

καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Μαγαλιωμένον σταχυεῖς.

Τὸ κωδρόκερον. λειῶμα σωρεῖται μετὰ

τρίγωνον. Τὰ ὑπόλοιπα μετὰ ρινὴν. Τέλος

βιομηχανοῦται καὶ τελευτᾷ μετὰ σφύρα.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

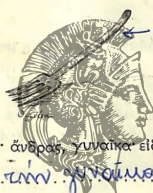
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθίμον τοῦτο. *Ὁ ἐκπαινεύμενος*

*ὠρὸς ἐκτὸς ἐκπαινεύμενος. Παραμένοντα μετὰ
διαστάσεως 4x2x1, μέτρα. Λέγεται Παινί. Πρὸς αὐτὸν...*

*χωριστὸν τοῦ ἀνδρὸς ἀπὸ τὸν μαρτὸν πρὸ τοῦ λινίσματος
ποδοθεῖται θρινίον ἐπὶ τοῦ, ἐδάφους καὶ κατὰ μήκος
τοῦ θρινίου, τὸ ἀπὸ τοῦ μετὰ τὸ λινίσμα ἀναδύρεται.*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. *Μετὰ τὸ ρινί μου τοῦ...*

φτυάρι.....

Ρινί

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λινχᾶ (ἀνέμιζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λινχιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Ὁ ἄνδρας μετὰ τὴν γυναῖκα του.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λινχίσμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*Τὰ παραμένοντα μετὰ τὸ ξεκρίσμα (λινχίσμα)
χονδρά τεμάχια ἐκ τῶν χοντρῶν. Κόντυλοι.
Ὁ μαρτὸς ἀποχωρίζεται ἀπὸ τοὺς κοντύλους μετὰ
ρεμόνι. Δεῦτερον ἀλόνισμα γίνεται ἐν τῷ ἴδιῳ μέρει*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεῦσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλόνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο *Ἡ λυγία γίνεται ὡς καὶ δια τὸ*...

*... ὀρώτων. Τὸ ἀγώνισμα τοῦτο γίνεται μόνον.
 ... διὰ τοῦς ... μινδύλους. Ἐσθλὴ καὶ ἀγνὴ κῶκο.
 ... εἶναι ἐννῆδως μικρότερον τοῦ ὀρώτου, χρη-
 ... βιμοθιοῦνται μόνον. Διὶ 3 βῶα.....*

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λυχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

... Ἡ διαλογή γίνεται μετὰ ρεμόνι.....

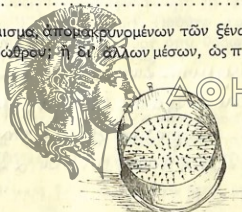
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

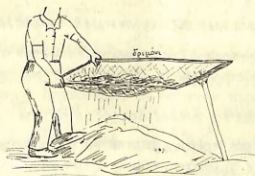
ΔΟΗΝΩΝ

κόσκινο καὶ το δερμόνι

κόσκινο καὶ ἀριλόγος

δερμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τῶν: βολίστρης, δερμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

Ρεμόνι

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) Γίνεται μετὰ τὸ...

Στεκεῖ ῥιθμὰ (Πιχνισμὰ). Στερεώνεται τὸ
ρεμόνι ἀπὸ τῶν μὲν ἄμυρῶν ἐπὶ τοῦ τριδακτύλου.
Ὁ γεωργὸς κρατεῖ τὸ ρεμόνι καὶ
μωβωνίζει.
Τριδακτύλον.

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; Σχηματίζεται σωρὸς μὲ...

Βάσω μωμυμὴν. Σωρεύεται μὲ τὸ ξύμνον φτυάρι.
Χαράσσεται μετὰ τοῦ φτυαρίου μετὰ τὸ φτυάρι. Ἐν
γενεαία μωμυμὴν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ
σωροῦ. Φέν' ἐπαμωμυμὴν ἀλλοτε.

- 8) Ἄλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

ΟΧΙ

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας) *Ἐγένετο. ἐν. τῷ. ἀγῶνι.*
ὁ. Σεμαμερός. ὁ. Σεμαμερός. ἤρκεσε. εἰς. τὰ. ἀγῶνι. Ἡ. εἰσπραξίς.
τοῦ. Σεμαίου. ἔγένετο. με. Μισομήνη. τοῦ. ἔτους. (14. μήν.)

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ χυφιάτικο,

δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (δόνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) *Ὁ. φρύγανος. τῶν. ἀγῶνιων. ὁ. εὐκροτός, ὡς*

ἐρέχεται, ἐξ ἀμβλ. ἐν. ἐπί. κ. κ. κ. ἀμειβ. κ. κ. κ. εἰς. τὸ
ἀγῶνι. 2-3. καφίρια. ἀπὸ. καὶ. δε. χερσὶν.

Μέτρα. δημοτριακῶν. : α) Τὸ. καφίρι = 3, 5. Kg, β) Μισομήνη =
- Τὸ. Καφίρι. ἴσα. μέτρον. ὁμοῖον. με. τῷ. μισομήνι, ἢ 33 ἢ 34. ἢ 35. καφίρια.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηκὰς) *Ἐν. τῷ. 1. τῷ. οἰκίᾳ, εἰς. δοχεῖα. ὡς. ὡς.*

αὐτὰ. ἐρέχοντο. Πάγιοι. καὶ. Ἀρεμυ. Ἡ. βαν. παραγ. ἰ. δα
Μήνου. 2. μ. ὡς. 12. καὶ. π. 2. 7. 8. μ. Ἡ. νοίχ. με. 2. 4. ἀναίχματα
εὐ. τῶν. ἀγῶν. οἰ. παγιοι. καὶ. με. ἐν. ἀνοίχ. οἰ. Ἀρεμυ.

4) Τὸ ἀχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρώνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θηρισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; Ν.

6) Μήπως όπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; .

Πώς λέγεται ἡ πλεκτή αὐτή ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς πρὸ φυλάσσεται.
Κοιτάζοντας πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Τὸ πλῆγμα λέγεται
Ματθαί κρεμασθῆναι ἐν τῷ « πέρα τοῦ χοῦ » τοῦ ἐπιποῦ,
γὰρ ἐκπλῖδε, ἐπὶ ἓν ἢ καὶ ἐπὶ ὀλίγα ἔτη.

α. 1) Κατά το
τόπον της
γέννησιν, ἐκ
τίου, Πάσχ
Δ. κ. κ. κ.
κ. κ. κ. κ.

Κούτσα
από
βράχος
γίτον.

Δις τοῦ ἔτους. Τό ἐξόφρας τῇ Παραμονῇ...
τῶν ἑξῶν καί τό ἐξόφρας τῇ Μ. Παρασκευῇ.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος; *Ἡ Γωτιά τῆς*

Παραμονὴ τῶν Φθινοῦ, γαμβῶνι κῦραν. ἀσὶ τοῦ 6^{ου} ἔως
10^{ου} βραδυνῶ ὥρας, ἐστὶ τῶν. μνηστῶν καὶ χορευτῶν τῶν
ἀνδρογυνῶ καὶ ἀντιμῶ τοῦ. πωρίον. κειμένων νύμφων.
Κατὰ τὰς αὐτὰς ὥρας, ἀνδρῶν ἐπίθως φωτῶν καὶ
ἐν ταῖς αὐτὰς τῶν οἰκῶν. — 30 —

Η φύσις τῆς Μ. Παρασκευῆς λαμβάνει πῦρ, μόνον ἐν τῇ μεγάλῃ θυσίᾳ τοῦ κυρίου, ἔσθω τῆς ἐμμετρίει.

ἡ ἐνδοὺς τοῦ αὐγείου χώρου τοῦ Β' δημοτικῶς ἐκχορείου,
ἀπὸ ὥρας 8³⁰ ἕως 12³⁰ γυμναστηκῶς. Ἡ τοὶ ἀπὸ τῆς ἐναρξέως
τοῦ ἐσθιῶντος μέχρι πέρατος τῆς περιφορᾶς τοῦ Ἐπικαθίου.

2) Πῶς λέγεται ἡ φῶτις αὕτη; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.) << Καλαφούννα >>
ἀνοράζεται ἡ τῶν Φῶτων, << Φῶτια >> ἢ << Καλαφούννα >> ἡ
τῆς Μ. Παρασκευῆς.

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυρὰν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ...

Παλαιότερον ἀμφοτέρως τὰς πυρὰς, ἡ ναπταν ἄρρενες ἡλικίας
15-25 ἐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἀνάπτουν ταύτας, ἐκ τῆς δὲ ἀγορίας
10-15 ἐτῶν. Οὗτοι ἐνέλεγον καὶ τὰ ζῦλα τὰ

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ζῦλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυρὰν;
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος; ... ὅποια ... ἐλέγοντο
<< Κουτέσυρες >>, θάμνους ἢ δένδρα ἀπὸ μὴ-
ματόβερχει, ἀπὸ τὰ θούνα, ἀπὸ τοὺς ἀγροὺς ἢ ἀπὸ
τὰς αὐλὰς τῶν οἰκιῶν. (Κουτέσυρες, ἀδρούμνες, εἰνιπόδια,

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ἔριμα
u. d.)

α) Διὰ τὴν πυρὰν τῶν Φῶτων.
Δένονται τὰ πρὸς μάστιν μετ' ἐχοιτῶν καὶ εὐρόνται
ἐν τῶν κοσῶν τῆς πυρᾶς. Μεταφέρονται καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων.

β) Διὰ τὴν πυρὰν τῆς Μ. Παρασκευῆς.
ἡ μεταφέρονται εὐρόμενα διὰ ἐχοιτῶν ἢ εὐρματα
ἢ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν (παλαιότερον).

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχκαί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

α) Διὰ τὴν πυρὰν τῶν Φῶτων. Καταγράψατε, τὰ σχετικὰ κείμενα

Πηδῶν πορρῶν τῆς πυρᾶς, ἀγορία καὶ μορίτες, μωρῶς
ἡλικίας, γέγοντες: << Κάε μου πού μάμμι καὶ βρά
λαυμάδια, ἡ ἀδύμμι >> Κάος = γεννῆθεις ἢ γεννῆθεις τῆς
24³⁰ πρὸς τὴν 25³⁰ ἢ 25³⁰ δευτερίαν.

β) Διὰ τὴν πυρὰν τῆς Μ. Παρασκευῆς.
Σεβταίνονται ἀπὸ τῶν πέρσις αὐτῆς.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυρὰν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Πηδήματα, ὡς εἶπαμεν ἀνωτέρω, μόνον
κατὰ τὴν πυρὰν τῶν Φῶτων (εἰς τὰς
αὐλὰς τῶν οἰκιῶν).

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

- Τροχοὶ ἀμάξης καίονται καὶ εἰς τὰς δύο πυρὰς.
- Ἐπὶ τῆς πυρᾶς τῆς Μ. Παρασκευῆς, τὰ μορίδια καὶ τὰ μύρα ἀφ' ὧρα, καίουν τὸν <<Μάρτη>> «Μάρτυ» .. εἶναι μετὰ δὲ τὴν κηλομένη μετ' ἑνὸς ἡμέρας ..

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

... Ο.Χ.Ι.

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Εἰς κηλομένη, κηλομένη εἰς ἓν ἢ δύο ἔμ...
τῶν δαυτῶν τῶν πυρᾶς, ἐνημαίνουσα ἡ δ.
βερὰ. ὁ Μάρτης, ἐνημαίνει, διὰ μὲν τὰ...
μύρα σαιδιά, ὅσα αὐτοὶ βερὰ ὄλων τῶν...
δαυτῶν, τόδε αὐτοῦμε, δὲ φᾶν ἐκὸ Πάσχα,
διὰ δέ τὰ μορίδια, διὰ νὰ μὴ τὰ
μαυρίσῃ ὁ ἥλιος τῶν Μαρτίων. Ὁ Μάρτης
κηλομένη εἰς τὰ δαυτῶν τῶν 1^{ης} Μαρτίων
καὶ καίεται ἐν τῇ πυρᾷ τῆς Μ. Παρασκευῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Π Ρ Ο Σ

Τόν κ. Επιθεωρητήν Δημοτικών Σχολείων
Β. Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ρόδου

ΣΙΣ Ε Λ Λ Α Δ Ο Σ

(Δια του Διευθυντού του Σχολείου)

ΣΙΣ Εκτελέσειν της υπ αριθ. 2302/

Α ν α φ ο ρ α
του Διευθυντού Ερμενεύλη Μπακίση
του Δημοτικού Σχολείου Αφάντου

27-11-1969 Υπηρεσίας Διαταγής, λαμβάνω

Π ε ρ ι λ η ψ η :

" Υποβλή, του προς συμπληρωσιν
αποσταλέντος μοι Ερωτηματο-
λογίου."

την τιμήν να υποβάλω Υμίν, συνημμένως,

το έλε της ανω Διαταγής συνεπείσταιν

μοι ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ ΔΙΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΑΛΕΙΑ,

το οποίο συμπληρωμένον και να παρακαλέ-

σθεσθε να καθ Υμας παραίτρω.

Εν Αφάντου, τη 24-2-1970.

Ευκλείδης

ΑΘΗΝΩΝ
Εκπαιδευτικός

E. Μπακίσης

(Ερμ. Μπακίσης)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΡΟΔΟΥ
5^Η ΣΤΑΣΙΟΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΑΦΑΝΤΟΥ - ΡΟΔΟΥ

Πρωτ 34

Δ/κ

Π Ε Ρ Ι Λ Η Φ Ε Ι Σ :

" Περὶ ὑποβολῆς Ἐρωτηματολογίου διὰ γεωργικά εργαλεία, συμπληρωθέντος ὑπὸ τοῦ διδασκάλου Ἑμμανουὴλ Μπακίρη. "

Ἐν Ἀφάντου, τῇ 24-2-1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Συνημμένως : 2

Εὐπειθέστατος
ΑΘΗΝΩΝ

Διευθυντής

Μιχαήλ Φοτάρης

ΜΙΧΑΗΛ ΦΟΤΑΡΗΣ

Π Ρ Ο Σ

Τόν κ. Ἐπιθεωρητὴν Δημοτικῶν Σχολείων
Β. Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ρόδου

Εἰς Ρόδον

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω
ὑμῖν, συνημμένως, ταῦτέχρονον ἀναφορὰν
τοῦ διδασκάλου τοῦ ἡμετέρου Σχολείου
Ἑμμανουὴλ Μπακίρη, μετὰ τοῦ ἐσωκλεί-
στου Ἐρωτηματολογίου διὰ γεωργικά ἔρ-
γασια, συμπληρωθέντος ὑπ' αὐτοῦ καὶ νὰ
ἐπιστρέψω διὰ τὰ περαιτέρω.